Otázka: Léčebná výživa při onemocnění dutiny ústní, hltanu a jícnu

Předmět: Výživa a léčebná výživa

Přidal(a): Klara

Mechanické rozmělnění potravy:

Zuby→ jazyk→ sliny→ žlázy→ hltan→ jícen→ žaludek zde se strava zpracováva→ promíchaní potravy→ střeva (trávenina)- zde jsou nestrávené zbytky v tlustém střevě zahušťovány a odstraněny stolicí, v tenkém střevě dochází ke vstřebávání=resorpce AMK,... Rozštěpené látky se dostávají do krevního oběhu

Chemické rozmělnění potravy:

produkcí trávicích šťáv žlázami trávicího. ústrojí

trávicí šťávy obsahují vodu, enzymy štěpí B, T, S

K trávení dochází za pomoci:

* pankreatické šťávy

* žluči

* střevní šťávy

Choroby dutiny ústní:

počáteční část gastrointestinálního traktu slouží především k rozmělnění a transportu potravy začíná zde trávení a velmi důležitou úlohu má dutina ústní jako sídlo chuti

1) Zánět sliznice dutiny ústní (stomatitis)

příčina: bakteriální, toxická nebo při nedostatku vitamínu B, C

2) Afty

příčina: virového původu

dochází k tvorbě bělavých bolestivých ložisek s červeným okrajem, které ztěžují žvýkání

3) Plísňové infekce

příčina: plísně

dochází k tomu v důsledku snížení imunity například při onkologických onemocněních

tvoří se bolestivá ložiska, nebo souvislí povlak v dutině ústní

4) Moučnivka (soor)

kvasinkový zánět

důsledek špatného zdravotního stavu, někdy i při léčbě antibiotiky

5) Úrazy v obličeji

6) Zubní kaz

vzniká působením bakterií, které rozkládají sacharidy na organ. Kyseliny a ty odvápňují sklovinu

špatná výživa

nedostatek vitamínu vápníku, fosforu a vitamínu A

časté kyselé prostředí v ústech – z důvodu zvýšené konzumace sladkostí

7) Paradontóza

zánětlivé onemocnění závěsného aparátu zubů a přilehlých částí jako jsou dásně

může dojít k úplnému odhalení zubních krčků s následným vypadáváním zubů

8) Zubní operace

9) Bílý povlak na jazyku

dochází k němu při infekčních onemocněních

10) Nádor kořene jazyka

objevují se poruchy polykání

11) Ragády

praskliny na povrchu jazyka

Slinné žlázy

Podčelistní, podjazyková, příušní

Funkce: tvorba slin (99% H2O + mucin(chrání sliznici) + ptyalin štěpí S + soli CA Na K P) , zvlhčení dutiny ústní., obalení sousta sousta

12) Zvýšená činnost slinných žláz (salivace)

projev stomatitidy

13) Snížená činnost slinných žláz

při příušnicích, virové onemocnění dětského věku, kdy je sousto suché a dochází k poruše trávení sacharidů

Léčebná výživa

D.č. 1 kašovitá při zhoršeném kousání

D.č. 0 při nemožnosti kousání

Hltan

Dělí se na:

nosohltan

část ústní

hrtanový úsek

Funkce:

pohyb potravy, tvorba patrových hlásek

Onemocnění hltanu

Zánětlivé změny Waldayrova okruhu

oblast patrových a nosohltanových mandlí spojených s lymfatickou tkání ve sliznici nosohltanu tzv. nosní mandle

může postihnout celý okruh = angína

pouze mandle = tonsilitis

sliznice hltanu = pharyngitis

příčina: viry, chřipkové viry (lehčí průběh), chřipka bakteriální, beta hemolytický, streptokok, stafylokok-angína

Chronický zánět mandlí

časté záněty mandlí (opakované)

léčba: odnětí mandlí tonsilektomie

0.den (operační) D.č. 0s čajová

1+2 den D.č. 0 tekutá- šlemové polévky, jablečné pyré, pacienti odmítají mléko a ovocné pokrmy jsou pro ně dráždivé

4 až 7 den D.č. 1. kašovitá

po týdnu přechází pacient na D.č. 2 šetřící

musí se dodržovat i po propuštění z nemocnice, rychlost přechodu na pevnou stravu je individuální

Nádory hltanu

jsou vzácnější

obecné příznaky: špatné polykání a bolest při polykání

výživa: v akutním stadiu D.č. 0s poté 0 až 1 při špatném stavu D.č. 1s tekutá výživná eventuelně podáváme sipping, enterální a parenterální výživu

Neurologické onemocnění

svalová slabost, kdy nelze polknout a strava zůstává, nebo dráždí vstup do hltanu

hrozí kašel, vdechnutí

Jícen

svalová trubice spojující hltan s žaludkem

funkce: posun potravy, peristaltické pohyby

Anatomická onemocnění jícnu

a) akutní zánět jícnu

příčina: infekční (virová nebo plísňová) nebo korosivní – poleptání kyselinou či louhem

může se zhojit dokonale, nebo jizvou potom dochází k ztluštění sliznice – stenóza

výživa: řídí se stupněm poškození sliznice

v těžších případech, kdy není možnost dopravení sousta do žaludku se podává parenterální výživa

poté D.č. 0 a D.č. 1

vhodné jsou šlemové polévky

b) chronický zánět jícnu

příčina: vzniká sekundárně, když se v jícnu utváří překážka nad níž se hromadí potrava

výživa: D.č. 1

c) Sideropenická dysfagie

jedná se o slizniční změny, snížení sekrece slin a žaludečních šťáv v důsledku nedostatku železa

postihuje zejména ženy

projevuje se nechutenstvím, hubnutím, anemií, někdy hrozí váznutí sousta jeho vrácení a následné vdechnutí

výživa: podávání železa a vitamínu B medikamentózně

D.č. 3, při zhoršeném polykání D.č. 1

d) Jícnové varixy

rozšíření žil v dolní částí jícnu v důsledku přetlaku krve v oblasti vrátnicové žíly

častěji se objevují při jaterní cirhóze

hrozí nebezpečí prasknutí a krvácení

výživa: z počátku strava tekutá D.č. 0, poté se přechází na D.č. 1 kašovitou a dále D.č. 2 šetřící

e) Divertikly jícnu

jícnové výchlipky, kde se hromadí strava a v důsledku toho vzniká zánět (divertikulitis)

nemocní pociťují tlak za sternem, zvracení

výživa: při potížích D.č. 1 a poté přecházíme na šetřící stravu poté na běžnou

f)Brániční kýla

vzniká, když se část jícnu dostane pod bránici, nebo část žaludku mezi jícnem a bránicí

příznaky: jsou tlaky v žaludku, pocit netrávení

g) Nádory jícnu

důsledkem je zúžení jícnu (stenóza)

nejprve vázne polykání tuhé stravy, pak kašovité a tekuté později už pacient vůbec stravu nepřijme

dochází k úbytku váhy, nutné zařadit enterální výživu v kombinaci s parenterální

2) Funkční poruchy jícnu

a) Kardiospasmus

občasné křeče v různých oblastech jícnu v důsledku nervových poruch, nezávisle na jídle

vyvolávají neschopnost polknout, dochází k hromadění stravy a může dojít k zánětu a zvracení, nevyžaduje úpravu stravy je nutné jíst pomalu a v klidu, při křečích podáváme tekutou stravu a medikamentózní léčbu

b) Achalázie jícnu

porucha peristaltické vlny, kardie může být částečně nebo úplně uzavřena, nad kardií obcházík městnání stravy zánětu a zvracení

podáváme stravu tekutou, kašovitou nebo šetřící podle pacienta, během jídla podáváme více tekutin

c) Dysfagie

je porucha polykání nebo posun stravy

d) Gastroezofageální reflux

je onemocnění při kterém dochází ke zpětnému toku žaludečních šťáv tráveniny jícnu

dochází ke dráždění sliznice až krvácení a zúžení, tento stav je významnou prekancerózou

příznaky jsou pyróza (pálení žáhy), bolesti v oblasti žaludku a jícnu, dýchací obtíže, hořko v ústech

výživa: podáváme stravu nedráždivou

zajištění klidu při jídle, spánek v polosedě, po jídle setrvávat ve vzpřímené poloze

pokud se problémy nezlepší je vhodné přistoupit k chirurgickému řešení

1. Dutina ústní a jícen – maturitní otázka z biologie
2. Hltan, jícen, žaludek – maturitní otázka
3. Dietní systém – lékařství a ošetřovatelství